

Oftalmologams nerimą kelia optometrų invazija

Vasaros pradžioje Potsdame (Vokietija) vyko Europos medicinos draugijų sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir KMU Akių ligų klinikos vadovas prof. Vytautas Jašinskas bei Vilniaus universiteto doc. Gražina Juodkaitė. Prof. V. Jašinsko žodžiais, suvažiavimo dienomis Oftalmologų sekcijoje vyko plati diskusija apie optometrų vietą šiuolaikinėje optikoje ir medicinoje. Šio klausimo neapėjo ir Europos oftalmologų valdyba.

KAS JIE – OPTOMETRISTAI

Pasak prof. V. Jašinsko, tai optikos specialistai. Jie puikiai išmano fizikos dėsnius, žino, kaip regėjimą galima koreguoti įvairiomis optikos priemonėmis. Tačiau optometristai neturi medicininio išsilavinimo, rengiami su medicinos mokslais nesusijusiose institucijose. Remiami finansškai stiprios optikos pramonės magnatų, optometristai be atodairos skverbiasi į oftalmologijos sritį: imasi tirti akies dugną, nustatinėti pakitimus, išrašinėti receptus ir pan. Motyvuodami, kad jų paslaugos yra pigesnės, optometristai bando nustumti į šoną gydytojus oftalmologus. Pavyzdžiui, JAV optometristams kai kuriose valstijose jau leidžiama išrašinėti vaistus akims, gydyti akis lazeriu, atlikti plastines akių vokų operacijas. Keliose Europos valstybėse optometristai gali apžiūrėti akių dugną ir, radę patologiją, siųsti pas akių gydytoją.

Lietuvoje tokios profesijos specialistų kol kas nėra. Tačiau optometristus ruošia kaimyninėje Latvijoje.

RANKA RANKON AR KIEKVIENAS SAU

Atrodytų, oftalmologai ir optometristai turėtų dirbti ranka rankon. Tačiau taip nėra. Optometristai nori būti visiškai nepriklausomi nuo gy-

dytojo ir naudotis platesnėmis nei gydytojai teisėmis. Ar tik ne todėl, kad už jų nugaros pelninga (ir galinga) optikos pramonė? Vieša paslaptis, kad optometristai uždirba kur kas daugiau nei gydytojai.

Suvažiavime apie optometrų kompetenciją garsiai prabilta norint užbėgti įvykiams už akių ir neleisti, kad Europoje išgalėtų užjūrio tvarka. Priimtame nutarime sakoma, kad būtina apibrėžti optometrų kompetencijos ribas. Šie specialistai neturėtų liestis prie akies, t. y. gydyti akį vaistais, lazeriu ar skalpeliu.

Prof. V. Jašinsko nuomone, optometristai kvalifikuotai patikrina akies refrakciją, parenka korekciją, nieko blogo, jeigu jie apžiūrėtų ir akių dugną. Bet tuo jų vaidmuo turėtų ir baigtis. Neturėdamas medicininio išsilavinimo, optometristas gali nepastebėti akies patologijos, uždelsti nusiųsti žmogų pas gydytoją oftalmologą ir praleisti gydymui palankų momentą. Taip žmogus gali būti pasmerktas apakimui.

Lietuvoje, kaip minėjome, optometrų nėra, bet yra žmonės, dirbantys optikoje srityje. Jie uždirba daugiau nei gydytojai oftalmologai, nes juos remia galinga rėmelių, akinių, kontaktinių lęšių ir pan. produkcijos industrija. Tai itin pelningas verslas. „Visi matome, kad pasaulyje niekas negeba suval-

dyti rūkymo, alkoholio, narkotikų. Optikos pramonės mastai – ne ką mažesni, todėl yra didelis spaudimas oftalmologams, – mąsto profesorius. – Optometristai mėgina spausti vyriausybes, motyvuodami, kad jų paslaugos yra pigesnės. Jie siūlo įvairias akcijas, kaip antai, nemokamai tirti žmones ir prireikus siųsti gydytis. Akivaizdu, tuo siekiama atimti finansavimą iš oftalmologų. Reikia to ar ne? Manau, taip nesunku sužlugdyti oftalmologiją. Bus tragedija, jeigu taip atsitiks“, – sako prof. V. Jašinskas.

OPTOMETRISTŲ KĖSLUS SUSTABDYTŲ MEDICININIO AKTO APIBRĖŽIMAS

Pasak prof. V. Jašinsko, įnoringiems optometrų kėslams kelią užkirsti galėtų medicininio akto apibrėžimo įteisinimas. Bene prieš 7 metus oftalmologai pasiūlė Europos medikų sąjungai įteisinti medicininio akto apibrėžimą, t. y. nubrėžti aiškias ribas, ką optometristams galima daryti ir ko ne. Peržengus leistinas ribas būtų laikoma kompetencijos viršijimu. Kitų specialybių gydytojams to nereikia, nes jų akirytyje nėra tokios gretutinės srities kaip optometrija. Pateikti keli medicininio akto apibrėžimo projektai. Rudenį vyksianti Generalinė asamblėja turėtų priimti konkretų sprendimą.

Parengė G. Slaninienė

„Būtina apibrėžti optometrų kompetencijos ribas. Šie specialistai neturėtų liestis prie akies, t. y. gydyti akį vaistais, lazeriu ar skalpeliu.“